

Věrná

STRÁŽ

Týdeník Svazu Čechů z Volyně

Ročník III - Číslo 7

V Žatci dne 20. února 1948

Cena 3 Kčs

Je nejvyšší čas . . .

V poslední době čteme a slyšíme denně zprávy o odhalení špionážních, protistátních skupin, o požárech v továrnách i v jiných hospodářsky důležitých objektech, setkáváme se častěji s drzým a provokačním chováním neodsunutých Němců, víme bezpečně, že všichni udržují písemné styky se svými soukmenovci v okupačních pásmech, kde se vyvíjí intenzivní revisionistická činnost odsunutých Němců, množí se ilegální přechody hranic, nejsou výjimkou incidenty, které si vyžadují i oběti na životech strážců našich hranic. V těchto dnech byla odhalena tajná nacistická organizace (BBB) působící v Žatci a okolí, jejíž úkolem bylo provádět sabotáže, zakládat požáry a všemi způsoby bojovat proti našemu státu pro návrat sudetských Němců do Československa.

Kdo může popřít souvislost mezi všemi těmito zjevy?

Není nejmenší pochybnosti o tom, že všechny tyto akce jsou záměrné, že jsou řízeny, organizovány a podporovány. Všechny tyto akce jsou namířeny proti našemu státu, mají za účel rozbit a rozvrátit hospodářskou základnu v pohraničí a vytvořit podmínky pro temné plány nacistického revisionismu. Jsou řízeny z Německa, ze středisek odsunutých Němců. Všechny tyto akce nejsou náhodné a ojedinělé, ale jsou organizovány a připravovány tajnými nacistickými organizacemi u nás. A všechny tyto protistátní akce jsou podporovány všemi Němci bez rozdílu v celém pohraničí.

Je opravdu podivuhodné, jak snadno a rychle zapomínáme na krvavé zkušenosti s Němci z nedávné minulosti, jak přeceňujeme jejich přetvářku — kterou mnozí považují za vyjádření kladného poměru k republice — je nepochopitelné, že pochybné zájmy hospodářské, kterými se ohání přátelé a zastánci Němců, když odůvodňují jejich „nepostradatelnost“, stavíme nad zájmy bezpečnosti národa a státu.

Nechci se zvláště zmiňovat o případech, kdy Němci má sňženým manželstvím — která v pohraničí musíme hodnotit stejně — byla a je dáována přednost před zahraničními vojáky, vol. Čechy a reemigranty. Je to

Členové nacistické organizace v Žatci zatčeni

Středna státní bezpečnosti oznamuje úředně: Orgány oblastní úřadovny státní bezpečnosti v Mostě zjistily, že v Žatci a okolí působí tajná německá nacistická organizace, nazvaná „Bund der blauen Blumen“ (BBB). Tato organizace vznikla z podzemní nacistické organizace „Piráti protěže“ (Edelweiss-Piraten) a jejím úkolem bylo m. j. provádět sabotáže, zakládat požáry v průmyslově důležitých podnicích a organizovat černý obchod. Příslušníci této organizace se oddávali nadějším, že v brzké době dojde k válečnému konfliktu. Pro tento případ bylo jejich dalším úkolem obsadit na území Československa státní úřady a budovy důležitého významu. Tak jako první měli být zatýkáni členové SNB. Kdyby se tento plán na území Československa nezdáříl, měli mladí nacisté uprchnout do Německa a tam bojovat proti Československu pro návrat sudetských Němců do Československa. Organizace BBB konala pravidelné schůzky u svého vedoucího člena v Žatci a těchto schůzek se účastnilo 13 mladých Němců z rodin dosud neodsunutých. Všichni byli zatčeni a odevzdáni do soudní vazby. Tato skupina, která měla úkol i zakládat požáry, je vyšetřována pro účast na požáru v žatecké šroubárně.

Československá veřejnost byla v poslední době informována o četných požárech důležitých průmyslových podniků a jiných sabotážních akcích v našem pohraničí, dále o odhalení několika špionážních protistátních skupin, v nichž hráli většinou důleži-

Propagace proti ČSR

tou úlohu Němci nebo osoby československé státní příslušnosti s nimi sprátelené. Tyto skupiny, jejichž hlavní střediska jsou v místech západního Německa, jsou zakládány a vedeny bývalými důstojníky SS, příslušníky gestapa a funkcionáři bývalé NSDAP, v jejichž intencích pracují. Významný podíl na této protistátní činnosti mají odsunuté Němci, kteří jsou získáváni do špionážní služby a jsou utvrzováni přesvědčením, že stejně přijde okamžik, kdy se budou moci vrátit do Československa. Je třeba znovu zdůraznit skutečnost, že činnost Němců odsunutých z Československa je stále organizovanější a jejich protičeskoslovenská propaganda se stále stupňuje, k čemuž přispívá nemálo vývoj celkové mezinárodní situace. Byly zjištěny pokusy o tvoření úderných skupin t. zv. Stossgruppen k akcím proti Československu.

Při vyšetřování celé řady podvrtných a špionážních skupin bylo zjištěno, že jde o cílevědomou akci, namířenou proti československým znárodněným podnikům, proti nimž jsou především namířeny německé špionážní a sabotážní akce. SNB bdí a svádí s těmito rozvratníky tvrdý boj, ale je věcí všech uvědomělých československých občanů, aby v nejtěsnější spolupráci s ním se stali ostrážitými ochránci národního majetku, aby sami odhalovali a odevzdávali bezpečnostním orgánům organizátory podvrtných akcí a jejich domácí pomahače, dodávající za cizí zold zprávy cizím vyvědačským střediskům.

Národní osvobození.

Němci v nástupu

Stěpán Laner

Nový vítr duje v posledních měsících z Německa. Potvrdí nám to všichni kdož se vracejí ze země, o které u nás dnes koluje tolik podivných, protichůdných, nepřesných a subjektivních pocitů podkreslených pověstí a zpráv, představujících problém, o němž se lámou všechny pokusy, směřující k jednotě Evropy. Tato země má dnes již za se-

bou téměř tři roky okupace, na níž její obyvatelé — bývalí hrdopysní dobytí — reagovali z počátku odporným křivením páteří a nesnesitelnou podlízavostí. Tyto vlastnosti tvořily jakýsi slizký krunč, jehož odstranění mělo být prvním úkolem plánované a připravované spojenecké převýchovy; pak teprve mělo být přikročeno ke sku-

Obrana lidu 11. II. 1948.

Je nejvyšší čas...

(Pokračování se str. 1.)

zvláště bolestné a ponižující a nestane-li se náprava, budou tyto skutečnosti rozleptávat vlastenecké přesvědčení a morálku těch nejlepších strážců našeho pohraničí.

Podle našeho názoru a našich zkušeností jsou všechny tyto zjevy výstražným signálem, na který důrazně upozorňujeme u vědomí své odpovědnosti. Je nejvyšší čas, aby všichni Němci a všechna smíšená manželství byli z pohraničí ihned odsunuti! Je to otázka mnohem důležitější, než předvolební agitace, která natolik zaměstnává politické strany, že pro ni zapomínají i na tento ožehavý problém, jehož řešení nestrpí odkladu.

Jaroslav Chudoba.

Pro klid a bezpečnost republiky budme na stráži!

Před nedávnem proběhla denním tiskem zpráva, že orgány státní bezpečnosti odhalily na Litoměřicku protistátní akci, která byla ve spojení s UPA na Ukrajině.

Právo lidu přináší k tomu zprávu s nápisem: „Úklady proti SSSR“. V článku se píše, že orgány státní bezpečnosti v Litoměřicích provedly v posledních dnech rozsáhlé akce, jejichž výsledkem bylo zatčení 4 osob a podání trestního oznámení státnímu zastupitelství celkem na 13 osob. Vyšetřování krajského soudu v Litoměřicích prokázalo, že běží o přímé spojení s UPA na Ukrajině. Je dokonce možné, dodává v článku ve svém záhlaví, že jde o úklady proti SSSR. Z litoměřického případu bylo zjištěno, že mezi osobami, na něž bylo učiněno trestní oznámení, jsou i volynští Češi, o kterých se tvrdí, že již na území SSSR ukrývali Banderovce, pomohli těmto do transportu reemigrantů a přepravili je ilegálně do naší republiky.

Pro nás je litoměřický případ činem, který musíme s celou rozhodností odsoudit. Svoboda Československé republiky byla příliš draze vykoupena, než aby se mohla znovu ohrožovat tím, že by se zde umožňoval pobyt žvlům, které by republiku rozvracely a přiváděly ji do záhuby. Vážíme si příliš důvěry, kterou v nás má pan prezident, vláda a naši bývalí velitelé, a tato důvěra nesmí být ztracena pro někoho, kdo svým nerozumným činem mohl poškodit zájmy státu, který se stal naším drahým domovem. Nemůžeme pak také pochopit, jak mohly osoby, zúčastněné na litoměřickém případě, tak brzy zapomenout na všechny ukrutnosti, jichž se dopouštěly banderovské tlupy na našich rodinách na Volyni. Nemůžeme pochopit, jak mohly tyto osoby zradit dobré jméno volynských Čechů, získané ryzním vlastenectvím v cizině a zpečetěné tolikými oběťmi našich bratrů na frontách.

Článek „Práva lidu“ vybízí československou veřejnost, aby byla nápomocna

Němci v nástupu (Pokr. se str. 1.)

tečné přípravě Němců pro soužití v pokojném evropském a světovém kolektivu. Nic takového se nestalo. Po nekončících a neukončených sporech mezi spojenci lze dnes říci, že kontrola nad duchem Německa se z velké části vymkla z rukou okupačních mocností. Spojenecký plán se rozplynul v nedostatku cílevědomé politiky, zato se však splnila očekávání, jež silně nacistické podzemní proudy kladly do vlastního plánu. Prvním bodem tohoto plánu nebylo nic jiného, než zabránit tomu, aby nové myšlenky mohly zapustit hluboké kořeny. Především šlo o to, udržet co nejdéle morální a materiální chaos, v jehož kalných vodách by vzklíčilo sémě spojenecké nerovnosti. Rozdělení Spojenců, to byla taktika, která již jednou připravila půdu pro nástup nového pangermanismu. A po druhé je svět svědkem úspěšnosti tohoto postupu.

Nový německý nástup však je dnes již v další fázi. Klívení páteří a podlizavost ustoupily nebo rychle ustupují zášti vůči Spojencům, projevující se malými a poměrně neokázalými tichými demonstracemi. Svědectví o tom přicházejí se všech stran. Před několika dny napsal zvláštní zpravodaj Národního osvobození z Norimberka, že „Ještě nikdy neslyšel v Německu tak nadávat na Američany jako při nynějším svém pobytu“. A dále: „Je to vlna zášti, která mě překvapuje ne tím, že propukla, protože Němci nenávidí všechny spojence stejnou měrou... nýbrž tím, jak se stala samozřejmým začátkem a koncem konverzáce.“ Téměř týmiž slovy charakterizuje prestiž Spojenců zvláštní dopisovatel anglického listu News Chronicle z britského pásma, který napsal, že „důrazné opovržení — a dokonce nepřátelství — které nyní Němci projevují vůči britským okupačním úřadům, působí značné starosti vojenské správě... Zprávy od všech čtyř krajských komisářů zdůrazňují prudký pokles britského prestiže...“ K zášti vůči Spojencům však přibyl ještě další symptom: Němci nyní zcela otevřeně projevují svou přichylnost k nacismu.

„Jsem nacistka,“ řekla v Norimberce Němka a říká to Němci po celém Německu. Nesporný silný pokles životní úrovně je kladen za vinu Spojencům — zachráná se čeká od nových nacistů.

Ruku v ruce s těmito proudy uvnitř Německa je zde německá propaganda navenek. Ještě před půldruhým rokem byla hlavní notou mizerie německého národa. Účelu bylo dosaženo a v záhraních, hlavně na západě, začali lidé Němce litovat. Německé děti jely na „zotavenou“, jako kdysi po druhé světové válce (Norové pak na to zle doplatili), vy-

bezpečnostním orgánům při odhalování záškodníků. Tato výzva zavazuje nás, volynské Čechy, dvojnásob. Už proto, zavazuje, že jsou nám milejší klid našich rodin, štěstí našich dětí v bezpečné a spořádané republice než zájmy rozvrátníků, dobrodruhů a lidí štítících se denního světla a poctivé práce. Pro nás vlastenectví nebylo nikdy prázdnotou frází, pro nás je to zákon a kdo tento zákon porušuje, nepatří do našich řad. Svě řady záškodníků

tvořily se „Pomocné komitety“ v Anglii a Americe, které dodnes posílají do Německa vagony balíčků. Kdysi o ně Němci žadonili — dnes je považují za něco samozřejmého, co jim spojenci dluží. Námět „Zubožené Německo“ však je příliš drahocenný, než aby se ho Němci nyní vzdali. Variace na něj uslyšíme ještě, a Němci nastoupí jako „rovnocenní partneři“ na mezinárodním forum. Asi na to nebudeme dlouho čekat.

Také nově oprášený „komunistický strašák“ padne výborně do noty. Místě důkladně provedené denacifikace se budou honit komunisté; v tom jsou přes Němci nepřekonatelnými mistry. Vždyť oni na to přišli, jak nedávno napsal známý amer. dopisovatel W. Shirer, dávno před Trumanem a co tedy brání v tom, aby se v protikomunistickém tažení stali vyvolenými spojenci?

A pak už je jen malinký krůček k osobitěmu německému řešení světových nesnází. Americký dopisovatel francouzského listu L'Ordre přinesl koncem ledna článek, v němž popisuje, jak se ke světovým událostem staví německé listy, vycházející v USA „Panská rasa v Americe“, píše, „není jíž placitva jako v době, kdy oplakávala za oceánem osud padlé vlasti. Stala se útočnou jako před válkou.“ List Detroitter Abendpost píše o nerovnosti zacházení s Německem a Japonskem, nadává na Rusy a Francouze a mluví o „krvavé práci amerických soudů v Německu.“ California Staatzeitung vyslovuje naději, že Němci se stanou jednou pravými „Trágy Kultury“ (!) Einwandererů. Freund nadává na Rusy, Poláky, Židy a Francouze, píše, že Němci se nikdy nenadchnou pro komunismus ani pro americkou demokracii a budou usilovat, aby východní provincie patřily znovu k Řeichu i za cenu krvavé války. Nikdy od třicetileté války netrpěli přý Němci tak hladem a zimou jako teď. He — hrozby a lichocení, podle toho, co se právě líp hodí. A nakonec se týž list vyslovuje pro to, aby do USA nebyli připuštěni „nežádoucí živly a židé“, ale jen čisti Němci, Italové a Rakušané — takoví, kteří nepatří do kategorie žebčenců. Jiný list „Der Wanderer“ kritizuje postoj SN vůči španělsku a poukazuje na „záštný příklad Argentiny“.

To všechno jsou doklady onoho nového větru, dujícího stále silněji a silněji z Německa, nového větru, který není oním kýženým větrem národní očisty a vystřízlivění. Je hustý kouřem z osvětlimských pecí, jejichž obraz nevymizel ani z mysli Němců — nikoliv snad jako strašný doklad národní zkázy, nýbrž jako ideál, k němuž je nutno se vrátit, jakmile to rozdělení okolní svět dovolí. První krok na cestě do nově, větší a lepší walhally již byl učiněn.

si sami očistíme, neboť jsme na důležitém místě v republice a tam musí být lidé jen a jen spolehliví. Jarka Vlček.

Poděkování. Obec Sýrovice, okres Podbořany, děkuje prof. Karlu Vařečkovi, Praha XII, Nerudova 19, za dar 180 knih, které věnoval obecní knihovně. Prof. Vařečka zúčastnil se v r. 1946 česání chmele v Sýrovicích a od té doby projevuje živý zájem zvláště o kulturní život v obci.

Provokativní manifest odsunutých Němců

Obrana lidu, 14. II. 1948:

fo — Ministr zahraničních věcí Jan Masaryk oznámil ve své zprávě zahraničnímu výboru UNS, že Československo protestovalo u okupačních úřadů, zejména v bavorské oblasti, proti kampani pro návrat Němců do ČSR. Kampaň, pravil ministr, je polooficiálně podporována. Jako ilustraci k této skutečnosti otiskujeme výňatky z letáku, který byl (a dosud je) rozšiřován v západním Německu. V druhé polovině měsíce prosince 1947 byl tento leták rozšířen ve značném množství v americké zóně pod titulem „Manifest a vánoční poselství“. Vydala jej nová německá strana „Republikanische Union Deutschlands“, založená koncem minulého léta Wolfgangem E. Breithauptem, synem známého německého šovinisty. Breithaupt dostal povolení k založení strany od americké vojenské vlády v Mnichově. Cílem strany je, podle oficiálního prohlášení: „urychlení denacifikace, systém dvou stran, federalisace Německa, orientace k západu a rehabilitace odsunutých Němců“.

V letáku, datovaném 29. listopadu 1947 v Mnichově, se mezi obvyklými frázemi praví také toto: „Ministr Marshall svým prohlášením o sovětské anexi velkého území po minulé válce pranýřoval skutečnost, že 15 milionů Němců ztratilo svou domovinu. Odčinění tohoto stavu je povinností všech národů, kterým je nejsvětějším zákonem právo. Náš požadavek na vrácení domoviny je osudovou evropskou otázkou, která může být rozřešena jedině politickým bojem za podpory demokratických mocností Západu. Tento legální politický boj vyžaduje svorný nástup Němců z východu i starousedlíků. V zájmu 15 milionů vypuzených Němců byl založen 29. listopadu 1947 v Mnichově za přítomnosti 40 zástupců z obou pásem t. zv. „RUD - Arbeitsausschuss der Ostlanddeutschen“. Jediným cílem tohoto hnutí je navrácení ztracené domoviny.

Kdo miluje svou domovinu, musí nasadit vše, aby se skoncovalo s dosavadní papírovou válkou a musí svorně a v důvěře v bu-

doucnost postavit se za tento jediný cíl. Toto poselství nechť je každému nadějí v budoucnost.“

Tento pozoruhodný leták, který je přímou výzvou k organisování válečných piklů proti východní Evropě, je podepsán 31 jmény (i takovými: Rudolf Kowarzik, Franz Krejza). Mezi podepsanými je také Adolf König, zástupce sudetských Němců z Opavy, někdejší československý občan.

V manifestu se mluví o 15 milio-
nech Němců a do tohoto počtu jsou zahrnuty také 3 miliony Němců odsunutých z ČSR. V letáku je také doložka, která připomíná, že vydavatelem tiskoviny je Republikánská unie Německa, povolená vládou Bavorska 26. VIII. 1947. Leták byl vytištěn v Mnichově, Luisenstrasse 17.

Je třeba konstatovat, že text letáku je v rozporu s prohlášením pražského velvyslanectví USA ze dne 8. listopadu 1947, v němž se praví, že americké okupační úřady v Německu nepovolují žádnou revisionistickou činnost odsunutých Němců.

Národní osvobození, 12. února 1948:

Chceme ústavu

Ríkáme o sobě, že jsme jako legionáři hnutím nadstraničným, avšak politickým. To znamená, že máme své politické úkoly, které spatřuji zejména v tom, že jsme povinni posilovat a podporovat každou snahu směřující k upevnování státu, zdokonalování jeho orgánů a institucí, k prohlubování jeho demokratických řádů a pod. Být také spojovacím článkem všech konstruktivních a věci pokroku oddaných lidí, strážcem v obou válkách vybojovaných svobod a vytrvalým bojovníkem proti každé nemravnosti, nečestnosti, proti podvodům a lžím. Je to úkol těžký a odpovědný, nicméně krásný a záslužný a může ho úspěšně splnit jen hnutí s velikou mravní náplní a autoritou. Tuto autoritu legionáři i zahraniční vojáci mají. Jde jen o to, aby ji dovedli hospodárně a účelně využít a aby své slovo, své rozhodnutí, své stanovisko učinili v pravý čas, vždy, kdykoliv toho situace státu nebo některá jiná důležitá vnitro i zahraničně politická otázka vyžaduje. Chtěl bych se tu dotknout jedné kardinální otázky, která nás jako občany státu, který byl také výsledkem našeho zahraničního zápasu, zajímá, nebo lépe, musí zajímat. Je to naše nová ústava.

Funkční období Ústavodárného Národního shromáždění skončí podle zákona v květnu letošního roku. UNS bylo zvoleno svobodným rozhodnutím občanstva hlavně proto, aby dalo republice novou ústavu. Kdo sleduje politický život a je objektivní, ví, že UNS vykonalo veliký kus práce. Dalo republice nejen mnoho dobrých pokrokových a novému typu státu odpovídajících zákonů, ale bylo především

bedlivým strážcem našeho právního pořádku a v revoluci vybojovaných vymožeností, i viditelným instrumentem a představitelem naší parlamentní demokracie, kterou jsme všichni nebo zdrcující většina našeho lidu přijali za vládní formu. To nejdůležitější, k vůli čemu bylo Ústavodárné Národní shromáždění zvoleno, dosud našemu lidu nedalo: ústavu, základní pilíř, o který se bude opírat celá moderní konstrukce státu, zákon určující na dlouhou dobů směr našeho právního vývoje.

Slyšíme stále, že hlavní práce na ústavě jsou skončeny, že stanoviska politických stran ve sporných bodech lze sblížit — jak nyní s oblibou říkáme zkoordinovat — a hlavně slyšíme, že všechny politické strany české i slovenské jsou pro to, aby ústava byla do voleb hotova. Buď je to pravda a potom nic nestojí v cestě, aby se ústava stala co nejdříve zákonem, anebo to pravda není a vede se s naším občanem a voličem nepoctivá hra. Domnívám se, že by všichni poctiví lidé, kteří mají rádi tento stát a mají s ním dobré úmysly, kteří ještě věří, že závazky se přejímají proto, aby se plnily, kteří mají paměť a nezapomněli na 26. květen 1946, proč se UNS volilo a co se slibovalo, všichni a všude, ať v politických stranách nebo mimo ně, lidé z města i vesnice, pracující na poli, v továrně nebo v úřadě, muži i ženy, mladí i staří — že by všichni tyto voličové měli vyvodit z této situace své závěry a z mobilisovat veřejné mínění pro vypracování a schválení ústavy v zákonné lhůtě. Ať se lid, jehož vůle se tak často dovolává-

Poslanec Václav Holub,
předseda Sdružení zahraničních vojáků II. odboje v ČsOL

me, přesně dozví, kdo ústavu skutečně chce, kdo ji nechce a které jsou to ty „zásadní rozpory“, jež odhlavování oddalují.

Když říkám mobilisovat mínění, nemám na mysli nějaké manifestace, schůze, petice, podpisové akce atd. Nechť se tato vůle projeví ve smýšlení, v přání, ať se o tom píše, vedou rozhovory, působí na politické strany, prostě ať se využije každé příležitosti. Jsou desítky cest i prostředků, jak lid přesvědčovat, získávat a informovat. Vždyť ústava, to není žádný stranický požadavek. Jde s hlediska státu a jeho dalšího konsolidování vývoje o závažnou věc. Ti, kteří nesou odpovědnost, musí vidět nebo cítit, že vskutku manifestačně se za tento požadavek staví všichni československý lid, že chce ústavu anebo že chce vědět proč nemůže být hotova a kdo ji nechce. Žádné vytáčení, přešlapování - nič v náznamech mezi řádky. Ústava nemůže být předmětem stranicko-politické taktiky a průhledného a odporného oportunistu. Čím dříve dáme republice ústavu, tím lépe. Ústava zabezpečí a upevní její jednotu, zajistí hospodářské vymoženosti naší národní revoluce proti reakci i kapitálu zahraničnímu, definitivně upraví státoprávní poměr Čechů a Slováků v jednotné republice, bude pevnou a spolehlivou oporou prezidentu republiky i ostatním voleným ústavním orgánům, rozptýlí všechny kombinace a pochybnosti, zajistí právní řád, klid a bezpečnost, pořádek a jistotu, posílí důvěru ke státu i důvěru mezi lidmi.

Československá obec legionářská a v ní především zahraniční vojáci v českých zemích i na Slovensku nechť se

postaví v čelo tohoto úsilí. Vytvářejte dobré předpoklady, využijte každé sebemenší příležitosti k podpoře a rozvíjení tohoto požadavku. Byli jsme v minulé světové válce rozhodnutí pro tuto svoji demokratickou, samostatnou a nedílnou Československou republiku ochotni obětovat všechno. Mnozí tak učinili. Republiku dnes máme. Starejme se, aby i její vnitřní náplň odpovídala našim představám a přáním, aby to byla republika vnitřně zdravá a silná, navenek jednotná a pevná a hlavně ke všem spravedlivá. Mnoho - nesmírně mnoho - bude záležet na ústavě. Říkejme proto všichni, všude, jasně a hodně hlasitě: Ještě před volbami chceme novou ústavu!

Volby a my

Ve volbách se rozhoduje o více než o vítězství té neb oné politické strany. To si musíme velmi důkladně promyslet a uvědomit. Bez jakékoliv zaujatosti stranické snažme se přecísti si programy každé strany, choďme na politické schůze a tam se dovíme, co zaručuje ta neb ona politická strana.

Ovšem, že nemůžeme jen přihlížet k situaci u nás v Československu, ale v Evropě a ve světě. Není možné, abychom se omezili jen na stranické zápomení. Jde o víc... Ovšem, to vše nemá žádný vliv na Svaz Čechů z Volyně, který jako zájmová organizace hájí a bude hájit zájmy všech volyňských Čechů, bez ohledu na jejich politickou příslušnost. Ale jako každý občan v republice, tak také členové ústředního výboru svazu mají právo na své vlastní politické přesvědčení.

My zůstaneme vždy krajany z Volyně, i když budeme náležet k různým stranám a zájmy naše se budou hájit jako dříve, dokud naše věci nebudou řádně uspořádány a dokud nesplyneme s domácím prostředím. Volbami ovšem můžeme získat a také ztratit, záleží vše na nás, jak si věci uložíme a kam se zařadíme. Musíme rozlišovat, že příslušnost k politické straně je soukromá záležitost jednotlivce, a ten má právo se k takové hlásit. Vezměte za příklad, že v nadstraníckém Sokole je starostou docela poslanec, a přece v organizaci Sokola jsou členové všech politických stran. Tak bude vypadat také náš Svaz. Takové příslušenství není ještě důvodem, abychom někoho pomlouvali a odsuzovali. Žádný vyspělý člověk se takové věci nedopustí. Důležitější je, jaký je to člověk a co pro nás udělá. Spíše bychom si měli všimnout, zda je to idealista aneb pouhý materialista a karierista.

Nám nemůže pomoci článek v tisku, raději bychom viděli konkrétní výsledky. Nestačí, že se o nás otiskne štvavý článek, který natropí mnoho zla, poštvé proti nám tu neb onu stranu, a přece vláda CSR je Národní fronta! Proto myslíme, že nám nebude škodit, když budeme i v jiných stranách Národní fronty. Ještě k tomu věcně rozmyslet. Vlad. Libovický.

O těch volbách

Blíží se volby, kterých se zúčastní naši reemigranti z Volyně. Již v roce 1946 se naši příslušníci čs. zahraniční armády z Volyně, počtem asi 4.000 osob zúčastnili voleb, ale účast neměla pro nás větší význam pro neveliký počet voličů. Tuto naši slabost a neorganizovanost využily ve svůj prospěch politické strany, aby získaly naše hlasy. Tak na př. některá strana umístila na nevolitelná místa kandidátních listin několik neuvědomělých našich vojáků, aby tím prokázala svou ochotu a náklonnost. Avšak byl to jen obyčejný politický tah za účelem získání hlasů.

tisku: jedni se snaží svými články nás litovat, ale jejich článek je vypočítán tak, aby drásl naši bolest a tím budil domněni, že nám chci pomoci.

Vyčítat někomu, že náležel k některé straně je absurdní; vypadalo by to, jako kdybychom vyčítali někomu jeho náboženské přesvědčení.

A přece v naší menšině na Volyni se to nikdy nevedlo. Názor každého můžeme vyslechnout a uvažovat o něm. Není však slušné se s ním hádat. Toto je nám a každému slušnému člověku cizí. Zde často pozorují, že se snažíme převzít ze zdejších poměrů zrovna ne ty nejhezčí věci. Náš časopis je nadstranícký, ale to neznamená, že nemůže dát promluvit všem ideologiím.

Jdeme do voleb. Jisto je, že nezůstaneme jako řádní občané stranou státo-tvorné myšlenky. Jak již bylo řečeno představiteli našeho veřejného života a státu, nikdo nemůže stát stranou. Víme, jak to vypadá v obci, kde jsme se stranili politického života; nikdo s námi nepočítal a také nás nehájil. Povinností naší je, zajímat se o tyto věci, dobře prozkoumat tu a onu stranu, chodit na schůze všech stran, číst všechnen tisk.

Žil jsem šest let ve Švýcarsku a důkladně jsem studoval tamější poměry hospodářské a politické. Jinak to není ani možné, neboť umělec se musí zajímat o politické dění. Švýcarsko je země demokracie, kde se volbami rozhoduje o všem, někdy i o malichernostech, ale to je ta pravá demokracie. A přece v r. 1942, kdy Němci mi vzali státní občanství v Čechách, zařadil mě jako „bez státní příslušnosti“ do reprezentace švýcarského souboru na mezinárodní festival švýcarský vedoucí, který se hlásil k jedné ze stran konzervativních. Větel dobře, že moje smýšlení je pokrokové. Co to znamená? To znamená, že tam je nejdříve hodnota člověka a pak politické smýšlení.

Ve volbách se rozhoduje o více než o vítězství té neb oné strany. Jde o vítězství demokracie, která zaručuje a určuje existenci státu. To si musíme

Dnes je situace jiná. Máme 39.000 volyňských reemigrantů, a to činí přes 25.000 volebních hlasů. Máme proto nárok na svého zástupce v parlamentě abychom své zájmy mohli bránit sami a nespolehali jen na zástupce politických stran a nespolehlivé ochránce, kteří především brání vlastní zájmy.

Kdo sledoval naši reemigraci a naše osidlování, ten se přesvědčil, jak často veřejnost a tisk byli nesprávně informováni a jak často naše zájmy byly poškozovány jen proto, že ústřední orgány nebyly správně informovány o našich problémech a o nás.

Politické strany již dnes projeví zájem o naše hlasy, a to proto, že jsme elementem spolehlivým, pracovitým, státo-tvorným a nejsme přátely politických štvanic a bojů. Vážíme si všech politických stran a jestliže nezodpovědní, válkou zdemoralisovaní jednotlivci z našich řad se dopustili výtržnosti proti politickým stranám, tento jejich postup náš celek co nejdůrazněji odsuzuje a takové počínání považuje za trestuhodné.

Dnes je jisto, že každý pracovitý, spolehlivý a mírumilovný občan má dosti štvanic, politických svárů, protekcionářství, nezodpovědnosti, nadměrného byrokratismu a vyhrožování a žádá jen klid, jistotu a práci.

Nadcházející prudký volební boj neodstraní nejistotu a únavu a jen ji zvýší a také umožní poctivému občanu nahlednouti do zákulisí stran a zjistit mnoho věcí, které samy by si neprály uveřejniti. Kulturní, vysoce intelektuální občan československý se dobře vyzná ve věcech hospodářských, politických a jiných a za 3 poválečná léta má správný názor na věci, a proto jsou zbytečná přemlouvání, vzájemné štvance a nesváry mezi politickými stranami, které prospívají jen našim nepřátelům.

Bohužel tento stranický boj pokročil u nás již tak daleko, že se nedá ovládnout a zmírnit lidmi dobré vůle.

Je proto naší velkou snahou a přáním, aby se vol. Češi nedali do tohoto boje zatáhnout a hlavně využít nebo zneužít jednou polit. stranou proti druhé. Měli bychom z toho jen a jen škodu. Nedejme na krásná slova a pouhé sliby. Kladný poměr té které strany k nám se projevil a projeví v praxi a ne jen na stránkách polit. deníků.

Sledujte dobře všechny strany a hodnotte je podle jejich budovatelského, státo-tvorného programu.

Nezapomínejte, že stranu tvoří lidé.

Skpt. Ing. Jar. Kozák.

★

Pozdrav. Prvé číslo Pozdravu, časopisu volyňské mládeže vyšlo s úvodníkem Václava Židického. Mimo to obsahuje časopis článek br. Duška: „Co mě připoutalo k volyňské mládeži“. Tři reportáže o zájezdech do Podbořan a na Moravu doplňují tento milý časopis našich mladých. Postrádáme v něm ilustrace, které bývaly velmi vtipné a časopis zpestřovaly.

Hrst vzpomínek

Každý rok přináší s sebou mnoho nového a proto na sklonku jeho a na prahu příštího mimoděk se nám vynořuje myšlenka, jaký byl uplynulý rok a co s sebou přinese ten nastávající. Dnes však nemám na mysli kalendářní rok, abych se zabývala těmito úvahami, ale schyluje se ke konci rok našeho pobytu ve svobodné Československé republice a to mne přivádí ke vzpomínkám, co bylo před rokem a co nám přinesl první rok ve vlasti.

Přilhl mnoho nového, bylo kolem a mnoho různých dojmů vířilo mou hlavou po našem příjezdu, a pak se připojily starosti, jak a kde se uchytil, zjistit si povolání takové, kde bych mohla uplatnit své schopnosti a být prospěšnou i naší milé vlasti. Zákatvila jsem v dětském domově v Záběhu na Moravě. Vžítí se do svého povolání plně zaujalo moji pozornost, takže jsem nemohla soustředit myšlenky, abych své vzpomínky přenesla na papír. Dnes však, když jsem si to nejnmutnější již dokonale osvojila, přesto, že moje povolání mně zaměstnává úplně, přece se najde více chviliek, kdy možno vzpomínat.

Každá maličkost, kterou jsem si přivezla s sebou a na níž zrak můj třeba maně utkví, vynoří celou řadu pěkných vzpomínek. A což teprve, když přehlížím různé ty snímky, z nichž mnohé byly v posledních dnech dělány právě proto, aby nezanikla tři čtvrtě století naší emigrace na Volyni, jako kapka v moři, ale aby se na ní pamatovalo jako na kus dějin české větve za hranicemi.

Bylo by snad zbytečno, abych se zde zmíňovala co vedlo naše dědy do Ruska, neboť již vícekrát se o tom psalo. Jisté je, že to nebyla jen choutka několika lidí, toužících po dobrodružstvích, ale byla to plánovitá kolonizace, kde Češi měli pozvednout hospodářskou úroveň bohatých rozsáhlých zemí Ruska. Byl to úkol krásný, ale těžký. Bylo potřeba zápasit s přírodou, dravou zvěří a různými nemocemi, jaké se vyskytly u krajanů, kteří z hor se octli v močálovitých nížinách volyňských. My mladší jsme již těch útrap, jež museli prodělávat naši dědové, nezažili. My jsme již klidili ovoce jejich loptné práce. Přece však ani my jsme nebyli ušetřeni různých hořkých pilulek, které nám měly ztrpčít klidný náš život.

Byla to první světová válka, která jako z čista jasna valící se bouře, naplnila nás hrůzou.

Naše malá veska Boratín ve vzdálenosti 7 kilometrů od okresního města Lucka žila čilým životem.

Ač měla jen 40 čísel, přece měla svůj kostel, školu, záložnu a 2 hasičské zbrojnice, jež na vlastní náklad postavili. Byla známá v širokém okolí jako vzorná osada s uvědomělými a fádnyými občany. Nikdy nepěstovala udržovat písemné i osobní styky se starou vlastí a málokterý host, který zavítal do Ruska, aby navštívil krajany, vynechal také náš milý Boratín.

Když vypukla první světová válka, naši muži byli si vědomi povinnosti

vůči Rusku, které bylo nyní jejich domovem, šli do řad ruské armády v počtu 45. Vzdor tomu, že mnohý z nich se octl nejednou v ručním boji, ani jeden z nich nepadl. Později, když se v Rusku počal tvořit československé legie, všichni věděli, že jejich místo je tam.

Mezi tím, co doma zůstaly jen ženy, starci a děti, hrůza války s celou zruřivostí se hnala přes naši vsku.

Kolikrát měla být smetena s povrchu země, vždy přímo zázrakem ruky boží ji zachránila. Přece však tři usedlosti a několik stodol lehlo popelem. Muži se šťastně navrátili domů, až na jednoho.

Ztráty na majetku byly veliké. Budovy a hospodářská zařízení velmi poškozeny, živý inventář pobralo vojsko nepřátelské i domácí. Zůstalo jen po jedné kravičce a někde nějaký ten koník. Naši otcové byli však potomky těch odvážných pionýrů a proto v krátkém čase svoje usedlosti dali do pořádku a začalo se mnoho stavět.

Po velké revoluci ruské náš Boratín byl přivtělen k republice polské, která podobně jako i Československo po dlouholeté porobě znovu ožila. Československo konečně bylo vymaněno z okovů, jakými jej po staletí svíral rod Habsburský. Tu česká větve na Volyni vyslala svou delegaci, v níž byl také náš pan učitel Josef Vlk, aby navázali pevné spojení s vlastí a bylo-li by možné přesídlití zpět. Tehdy to však bylo ještě neproveditelné. Byla však založena Česká matice školská, jež měla své ústředí v Lucku.

Jan Janata z Boratína byl 3 léta předsedou ČMS, několik občanů dlouholetými členy výboru i dozorel rady. Teď již děti mohly chodit do školy česko-polské, doma a pak do české sedmitřidky v Lucku. Bylo to již zcela jiné, než když my jsme chodili do školy. A i mimo školu naše mládež se vzdělávala uslechtilou četbou, kterou poskytovaly rodinné knihovny a knihovna obecní, která četala přes 500 svazků.

Kromě toho měla pěkně naevičený sbor pěvecký, který zpíval při bohoslužbách, různých oslavách a příležitostech nejen v Boratíně, ale i v Lucku a i jinde v okolí. Mimo to každý týden se mládež scházela ve „Sdružení“, kde kromě náboženského směru měla možnost vzdělávat se proslovy a přednáškami z různých oborů.

Vůči státu polskému plnili jsme své povinnosti, co fádni občané, naše myšlenky se však nesly přes státní hranice, přes hřebeny Vysokých Tater do Československa. Nebylo ani jediného zájezdu do vlasti, aby se ho nezúčastnilo několik boratínských občanů.

Čas, mjel a přišel rok 1938 a s ním X. všesokolský slet. Vzpomínám si, jak jsem se chystala na něj a co obav jsme prožívali, aby snad polská vláda neodepřela svého povolení. Byla jsem nejen já tak šťastná, ale i více boratínských, kteří jsme byli svědky tohoto velkolepého sletu a dva naši mladíci se dokonce i zúčastnili cvičení.

Jaké to bylo nadšení, jak jsme byli všude vítáni. Pocity, jaké jsem proží-

vála tehdy ve vlasti, mám ještě dosud v živé paměti.

Leč žel, ten jásot a to nadšení netrvalo dlouho. Hrozná bouře zasáhla naši drahou vlast. Nám všem na Volyni, kteří jsme tvořili jakoby republiku v republice, se zdálo, že se nám stala neodmítnitelná křivda.

Bylo nám vzato to nejdražší, co jsme měli po Bohu — naše vlast!

Když posléze československý konsulát z Krakova byl nucen ujet před blížícím se nepřítelem, přijeli do Lucka, navštívili také náš Boratín, aby tam vykonali přednášku o politické situaci Československa.

Vzpomínám, jak jsme potom v soukromí dlouho do noci mluvili o těžké situaci, jsouce ujštěni, že po přejití vichřice hněvu odvčkého nepřítele Slovanstva Slované zvítězí a my se navrátíme zpět do vlasti.

Když jsme se s nimi druhého dne loučili, měli jsme pevnou víru, že se ještě shledáme, ale až v Československu. Neřušili jsme tehdy, že uplyne 8 roků, než se to splní! Čekali jsme a věřili!

Hrozně mračno ze západu se blížilo i k nám. Netrvalo to dlouho, a i u nás se okna chvěla od rachotů pum a divallí jsme se na hořící město. Němci se blížili. Již byli od nás jen na dosah ruky, však tu hle! od východu přišla Rudá armáda a Němci dle vzájemné dohody odstoupili na 100 km. Vířili jsme jí se stejnými obavami, poněvadž jsme ji neznali. Znali jsme jen carské Rusko a pak v době revoluce ty odsrašující případy, kdy u nás vyvražďili celou rodinu. Další nám zastřela neproniknutelná zeď, jež dělila Polsko od Sovětského svazu. Přes všechny naše obavy byl jsme zase v ruce boží a tudíž i v bezpečí.

V roce 1941 přišla okupace německá, která trvala 2 a půl roku. Mnoho všelijakých nebezpečí za ten čas viselo nad našimi hlavami jako Damoklův meč, ale všechna jsme šťastně přestáli.

V únoru 1944 vrací se k nám vítězná Rudá armáda a s ní československá jednotka. K ní se připojili všichni naši muži, ži, aby se přičinili k osvobození drahé vlasti. Tušili jsme, že se již nevrátí do těchto míst a proto dne 19. března naplnil se náš kostel do posledního místečka. Při slavnostních bohoslužbách byla vysluhována svatá večeře Páně a zároveň jsme se loučili s našimi drahými. Odešlo nám jich přes 60. Zůstali jen ženy, děti a starci. Nebylo žádných tragických výjevů. Cítili jsme, že je to naší svatou povinností přinést tuto oběť vlasti.

Válka vítězně končila. Vyžádala si oběti i našich drahých. Naděje na návrat do vlasti a shledání s drahými se blížilo.

Konečně 10. června 1946 byla podepsána repatriční smlouva mezi československou vládou a Sovětským svazem a my jsme viděli blízké uskutečnění našich tužeb. Tu se v nás cosi hnulo. Přes všechna přání vidět své drahé, kteří prošli ten krvavý křest, a šli, aby připravili místečko ve vlasti, pocítili jsme, jak velice milujeme svůj rodný

kraj. Tu se vtíraly tyto otázky, jež jsem zachytila na papír:

Proč miluji ten rodný koutek,
kde jsem svá mladá léta žil?
O proto, že tam mému štěstí
Bůh pevný základ položil

Zde u kolébky zpívala mi
tak sladké písně matička,
když lásku k vlasti vštěpovala
do srdce svého miláčka.

Zde každá hrouda, strom i kvítek
mně k svědectví a k službě stál
když na otcovské půdy dlaní
svět ducha se mi otvíral.

Zde první brázdu učil jsem se
já s otcem svojím vyorat,
v modlitbě tiché rodičové
Boha mně učili zde znát.

Zde po prvé jsem školu poznal,
v ní naučil se číst a psát
zde první touha vznikla ve mně
bych věrným synem vlasti chtěl se
zvát.

Já věřím, že mně vlídně přijme
vlast naše drahá, milená,
ta, která tolik vytrpěla
a krví otců byla ztropena.

Já toužím po tom z celé duše
bych tváře drahých moh' jít zít,
tam sklonit se pokorně a tiše
a s nimi šťasten být i žít.

Přes to, že toužím po své vlasti
já rodný koutek nepřestanu ctít
a vzpomínka naň nikdy nevymizí.
Zde jsem já roštil, zde se učil žít.

Cítili jsme, že opouštíme něco, co nám bylo velmi drahé, přece jsme se ani chvíli nerozmýšleli, ba naopak, nemohli jsme se dočkat, kdy již konečně pojedeme. Byli jsme již velmi netrpěliví a často se nám vtírala jako hrozná příšera nedůvěra, kterou jsme všemožně zapuzovali.

Jak slavný to byl den 1. prosince 1946, kdy jsme vítali smíšenou komisi v Lucku, kde měla své ústředí. Byly to krásné chvíle, kde, třebaže jsme po prvé viděli představitele české komise, jejíž hlavou byl legační rada pan dr. Šatava. Zdálo se nám, že patříme k sobě, že jsme jedna rodina. Vděčíme jim za jejich námahu, aby naše přesídlení bylo co nejlépe a nejrychleji uskutečněno.

Chtěli jsme se důstojně rozloučit s naší milou vískou a proto jsme si udělali přehled do celého tříčtvrti století, jež naši dědové, rodiče i my jsme prožili na Volyni. Šlo nám o to, aby ti mladší, kteří snad brzy tady splynou, si vštíplili do paměti, s jakými těžkostmi a boji museli zápasit jejich rodiče a dědové a co vše se dá s pomocí boží překonat. Plněli jsme pracovali nad sepsáním všech těch událostí, týkajících se vývoje hospodářského, kulturního, náboženského i sborového.

Za velké účasti byly přednášeny tyto historické pro nás poznámky.

Poslední neděle v Boratině! 9. II. 1947. Je sice nevlídná, mrazivý vítr mete sněh, to však mi nevadilo, abych vzala

s sebou několik dětí a zašli jsme si ještě na hřbitov, ke škole, kostelu a naposled na „fortnu“, vyvýšené to místo, odkud jsem mohla shlédnout všechna místa, která mi připomínala tak pěkně mládí. S nimi se rozloučit, abych pak začala žít znovu. Tu se mi v hlavě rojí myšlenky:

Naposled má rodná víska
chci v paměť vrýtí obraz tvůj,
shlédnout ještě ta vlídná místa,
jimiž se kochal vždy zrak můj.
Má duše jihne, oko se mi rojí
a zdá se mi, že co si ve mně lká.
To láska k rodné vísce, která prosí:
„Ten obraz zachovej si, bys si byla
daleká.“

Budoucnost, která na mne čeká
je zahálena v závoj mlhavý.
Či snad mne nejistota leká?
Jak to vše bude, kdo nám napoví?
Jen nezoufej, a nevěš smutné hlavu,
vždyť nové jitro kyne zase nám
a uchystá nám pravý domov tam.
Tam jdeme, mezi rodné bratry
již zřím ten jejich milý hled,
a daleko tam, za Vysoké Tatry
k těm českým vískám chci já zaletět.
Tam česká řeč mi zazní všady,
jež i to malé dítko pochopí,
tam v zemi otců, dědů našich
snáz snesem vše i trampoty.
Tak mnohou zkušeností zočelení
se nelekáme ani budoucna
a třeba tak na různě rozdělení
nás pojí ta boží ruka mocná.
Ta, která v žití provázela
nás v různých mnohých těžkostech
a která často utlumití chtěla,
když z náder dral sa zoufalý již vzdech.
S nadějí pevnou spějeme do vlasti,
že nezachová se k nám macešsky,
chceme v společný se tábor klásti
utvořit pevný jeden kruh tam bratrský.
A třebaš nejsme tolik vybrošeni,
upřímné jádro v srdci máme přec,
jež nedbá na všeliká zahanbení
však mužně staví se za pravou věc.
Jen maláček je rodná víska
ve vesmíru se ztrácí jako stín,
však srdci mému vždycky bude blížká.
Ten rodný, milý, drahý Boratin.
Tys odchovala mnoho statných synů,
kteří šli v utrpení vlast bránit,
my hrdí na ně jsme a k činu
chceme se i my také přičinit..

Nuž tedy vzhůru, směle vpřed se dejme
s sebou si vezmem lásky korouhev.
Tam společně si hymnu zazpíváme,
jsmeť jedné vlasti děti! jedna krev!

Již máme určen čas odjezdu. Všude se dělají horečné přípravy.

Vyjeli jsme dne 16. února 1947. Bouře, která trvala skoro celý týden, utichla a nás vítá krásný zářivý nedělní den. Před námi pohled na zasněženou planinu, jiskřící se v zimním slunci, po ní zvolna se pohybuje jako černý had řada povozů, naložených různými kuřry a bednami a na nich jejich majitelé, ženy a děti. Za námi ztrácející se rodné domky. Tento obraz mi nevymizí nikdy z paměti. Nedbali jsme ani krutého, tříacetistupňového mrazu, který bolestně šlehal do tváří i rukou. 2 dny trvalo, než byly všechny ty úřední formality hotovy. Dne 18. února je mrazivý vítr a nebe zachmuřené. K večeru vítr utichá a slunéčko vysílá svoje poslední paprsky jako na rozloučenou právě když vlak se rozjíždí, aby nás odvezl. Jako na povel ze všech vozů zavylaly československé vlajky, a rachot rozjíždějícího se vlaku přehlušil poslední sloky České hymny „Kde domov můj?“

Za námi mávají kapešníci členové repatriční komise, kteří nám přišli dát poslední shohem a na shledanou doma.

Deset dní trvala tato svízelná pouť, byla však korunována velkou radostí shledání s drahými i přáteli. Dostalo se nám laskavého přijetí od příslušných vládních orgánů. Ten, kdo měl již zde někoho z rodiny, přijel do vypořádání bytu s chutným posílením. Konečně jsme si mohli říci: „jsme doma!“ Upřímný dík všem, kdož nám k tomu dopomohl.

Když šli naši dědové do Ruska, bylo jejich úkolem nést tam pokrok hospodářský a povznést kraj kulturně. Úkol svůj splnili a proto my jsme se mohli vrátit. I pro nás zde je úkol. Buďme bojovníky o mravní obrodu, o čisté a ryzí charaktery, jež musíme začít pěstovat nejprve každý sám u sebe, ve svých rodinách a v mládeži. Jedině mládež silná a charakterní je zárukou lepšího zítřka. Není to úkol o nic snadnější než měli naši dědové v Rusku a my na to nikterak nestačíme, nepůjďme-li k dílu s pomocí boží! Marie Janatová.

Lužičtí Srbové nezůstali opuštěni

V posledním týdnu upoutaly čtenáře novin dvě krátké zprávičky o Lužických Srbech, nejmenší slovanské větvi usazené na severozápad od průsečíku československo-polsko-saských hranic. První zpráva oznamovala, že v saském zemském sněmu v Drážďanech byl předložen návrh na kulturní autonomii Lužických Srbů. Druhá zpráva mluvila o obnově původních slovanských názvů několika desítek lužických obcí, které Němci téměř zgermanisovali. Také celý okres Weisswasser-Görlitz bude se nyní jmenovati Niesky okres. Lužičtí Srbové obývají území asi o 6.000 km² v místech, kde se sbíhá československo-saská a polsko-saská hranice. Po první světové válce bylo Lužických Srbů 150.000. Při nástupu Hitlera k moci zbylo jich úředně

jen 63.000. Za nacistického režimu byli Lužičané vystaveni velikému útlaku a zejména válečná léta znamenala pro ně další oslabení národního kmene, který se octl na pokraji záhuby.

Vysvobození přišlo teprve v květnu 1945. Lužiče se nyní nalézají v sovětské okupační zóně Německa. Po vyřešení vnitronárodních rozbrojů nalézají sjednocený lužickosrbský národ konečně sluchu a podpory sovětské okupační zóny a vedoucí strany v sovětském pásmu — strany socialistické jednoty. Zprávy posledního týdne ukazují, že i složitý lužickosrbský problém bude spravedlivě vyřešen a že statečný národ Lužických Srbů bude mít konečně zabezpečen svobodný kulturní a národnostní rozvoj, který mu byl tak dlouho upírán. IS

Co bude s pravoslavnou církví v Žatci?

Většina volyňských Čechů usídlených na Zatecku jest pravoslavného vyznání. Podle předběžných odhadů počtu pravoslavných věřících jest těchto v samotném městě Žatci na 150 rodin. Celkem na Zatecku jest pravoslavných reemigrantů z Volyně asi 4.000 osob.

Ústřední duchovní správa pravoslavné církve v Československu v čele s exarchem moskevského patriarchátu arcibiskupem pražským a českým Jelevferiem včas se snažilo poskytnouti a zajistiti náboženskou obsluhu a duchovní výchovu pro navrátilce. Po dohodě s min. správou kultovou zřídila na Zatecku církevní obec, organizovala sbor starších pravoslavné církve v počtu 12 osob, jmenovala 8 důvěrníků po obcích v okrese, věnovala církevní zařízení a konečně jmenovala příslušného kněze. Po ukončení organizačních prací požádala pak MNV a ONV v Žatci o poskytnutí vhodné budovy s místnostmi pro bohoslužby a faru.

Žádost o tuto budovu má již svoje dějiny a jest nutno věnovati jí na tomto místě několik slov. Žádost tuto podal ještě v roce 1946 prozatímní sbor starších pravoslavné církve v Žatci. Svaz Čechů z Volyně naši žádost na MNV a ONV v Žatci doporučil. MNV nabízel tehdy některý z katolických kostelů. Nevíme do dnešního dne: byla tato nabídka míněna vážně, anebo příslušný pan referent si z nás dělal dobrý den. Tož první kroky byly nezdařilé. Později bylo nám nabízeno ještě několik místností, ale jak se zdá úmyslně byly nám nabízeny místnosti nevhodné. Dne 25. září 1947 požádal sbor starších pravoslavné církve v Žatci MNV a ONV v Žatci o přidělení volného domu čp. 1230 v Leninově ulici. Byl to dům úplně opuštěný, neuzavřený, bez jediného obyvatele. Vnitřní zařízení bylo úplně zničeno, oprava by stála mnoho peněz, ale nehleděli jsme na to, neboť jsme věřili, že vlastním nákladem a za přispění věřících dáme si jej časem do pořádku. Jednalo se nám pouze o místnosti, které by svému účelu odpovídaly. Naše žádost byla podpořena a její kladné vyřízení bylo doporučeno Svazem

Čechů z Volyně a osobně hlavou pravoslavné církve v Československu arcibiskupem Jelevferiem, který svým písemem ze dne 10. října 1947 čj. 3054/47 za kladné vyřízení naší žádosti se více přimlouval. Začaly se intervence a schůze. Mnohokrát sbor starších dotazoval se na stav věci na MNV a ONV v Žatci, intervenoval na ZNV v Praze a u FNO. Všude nám slibovali. Krásná slova nás konejšila a takřka hrála. Byli jsme jisti, že žádost naše bude vyřízena kladně. Ale plynuly dny, oken v domku čp. 1230 v Žatci bylo stále méně a naše naděje byly stále blešší.

Až nyní před nedávnem jsme se dozvěděli, že na naši žádost nebyl vzat zřetel. Dověděli jsme se totiž o tom zcela neoficiálně. MNV a ONV v Žatci neuznal za vhodné uvědomiti ani nás, ani Svaz Čechů z Volyně, ani arcibiskupa Jelevferije o tom, jak naše žádost byla vyřízena a proč byla zamítnuta.

Toto jednání místních úřadů nás velice bolí a mrzí. Bolí nás to tím více, když slyšíme, jak v jiných okresech vychází místní úřady pravoslavnými Čechům vstříc v přidělování vhodných místností pro bohoslužby. Pouze místní orgány v Žatci mají tak málo pochopení pro potřebu mravní a náboženské výchovy pravoslavných volyňských Čechů, usídlených na Zatecku. Dovolíme si upozorniti místní úřady na to, že volyňští Češi mají i mavní nárok na přidělení vhodných místností pro bohoslužby, neboť daleko a široko jest známo, jaké chrámy byly námi ponechány na Volyni a kolik těch chrámů bylo. Ale žatecké lidové orgány přezírají, jak je vidět i to, že česká pravoslavná církev jest pojátkem všech bratrských slovanských národů.

O tom, že volyňští reemigranti mají nárok na vhodné místnosti, nebudeme mnoho psáti, neboť to jest každému známo. Dovolíme si nakonec ještě jednu otázku:

Co bude dále s pravoslavnou církví v Žatci?

Žatecká veřejnost a všichni pravoslavní Češi žateckého okresu se zájmem vyslechnou v dnešní pohnuté předvolební

době odpověď lidových orgánů v Žatci. Za sbor starších pravoslavné církve: prot. Zach.

Pokyny pro sjezd volyňských katolíků v Žatci

Sjezd býv. členů SKM a katol. mládeže bude již v sobotu 6. března t. r. Prosíme, aby krajané z Buderáže dnes v Úterku (br. Dvořák) a z Ludhardy (br. Kopta) do sjezdu poslali do Žatce neb přijeli s prapory SKM, aby všech 8 zachráněných praporů mohlo býti znovu posvěceno.

Sjezdu se účastní J. E. dr. Josef Beřan, arcibiskup pražský, misionáři: kanovník Josef Striž, dr. S. Braito, spisovatel a býv. profesor římské university „Angelica“ a P. Jindřich Křenek, zakladatel kostela sv. Václava na Hrušvici. Pozvání jest NPJ. biskup litoměřický a laičtí účastníci zájezdu. Krajané katolíci ze Žatecka a Podbořanská přijdou hromadně na nákladních vozech, traktorech. Se vzdálených míst vyšlou z každé obce aspoň jednoho delegáta.

Účel sjezdu. Přehlédnouti veškerou bývalou činnost, stanoviti směrnice k další práci a postarati se o stálou duchovní péči mezi volyňskými krajanými katolíky, kterých bylo na Volyni přes 10.000.

Pořad sjezdu: V sobotu odpoledne sjezd mládeže. V neděli 7. března 1948 o 9. hod. v hlavním chrámu v Žatci sjezdové Bohoslužby, v 10,30 v Měst. divadle hlavní sjezdové shromáždění s projevem Njdp. arcibiskupa dr. J. Beřana, misionářů a pozvaných hostů. Odpoledne pak pokračování. Sjezd koná se v rámci VII. Masarykova dne čs. zahraničí.

Posuzování průkazů způsobilosti

(věcných znalostí) pro účely přidělu drobných živností do vlastnictví. 2

Poněvadž přidělové řízení je rozpočteno na krátké termíny a poněvadž je třeba při tom splniti podmínku odborných znalostí, pokládá obchodní a živnostenská komora v Chebu za účelné, seznámiti širší veřejnost s hledisky, podle nichž hodlá pro účely přidělu živnostenských podniků do vlastnictví posuzovati dobu, strávenou v národní správě.

Tuto dobu počítáme jako rovnocennou dobu pomocnickou v příslušné živnosti řemeslné pokud je dotyčná osoba vyučena. U svobodných živností počítáme dobu národního správcovství za dobu praxe v živnosti, jako dobu zaměstnanecovou. Není-li žadatel vyučen, posuzujeme dobu národní správy jako dobu praktického zaměstnání v živnosti pro případ udělení dispense. Zásadně trváme na potvrzení vysvědčení společenstvem nebo zájmovou organizací.

Jordan

V mnohých slovanských státech se vždy tradičně a důstojně slavil svátek Třech králů, spojen s procesím a svěcením vody. Předválečné polské ilustrované časopisy uváděly na příklad reportáže a záznamy o této slavnosti v Bulharsku, kde t. zv. „Jordan“ se slavil jako svátek celonárodní. Také vojenské posádky v bývalém východním Polsku poskytovaly v některých městech čestnou rotu k doprovodu procesí a slavnostním salvám.

Mnoho zvědavých zvláště mezi mládeží očekávalo teda, zda se opět objeví odvážní otužilci, kteří za mrazivého počasí budou skákat do ledové vody. Bylo to pokládáno za vrchol otužilosti. Mezi lidem se říkávalo a

věřilo, že právě osvěcená voda nemůže uškoditi.

K vybavení vzpomínek o starých tradičních zvycích pravoslavné církve uspořádali volyňští krajané dne 6. I. 1948 v Oráčově, po pravoslavné bohoslužbě, slavnostní průvod k místnímu rybníku. Přes 200 shromážděných z Oráčova a okolních obcí se účastnilo procesí.

Salvu vypálili naši myslivci při obřadu svěcení vody, které vykonal farář Antonín Zajíc z Kolešovic. Bylo puštěno zároveň několik holubů se stužkami v národních barvách.

Po skončení obřadu a bohoslužby odcházeli krajané k domovům přemýšleje o slavnostním a tradičním zvyku, který je znám nejen většině Volyňských, nýbrž i většině slovanských národů. A. Z.

VOLYNSKY ZPRAVODAJ

Zprávy svazu

Likvidace náhrad za koně odevzdané čs. nebo sovětské armádě na Volyni.

Vojenská správa ve snaze co nejdříve podpořit hospodářskou situaci volyňských Čechů odevzdala jim všechny své přespočetné koně, kteří byli pro tento účel k dispozici, bezplatně do vlastnictví, a to podle jednotlivých žádostí jak k ONV docházely a se zřetelem k svým možnostem a oblastem, v nichž tito reemigranti jsou nově usídleni.

O tom, že s ohledem na značné množství došlých žádostí, nebude lze všem vyhovět, byla uveřejněna zpráva v týdeníku „Věrná stráž“ ročník III, čís. 1, strana 10 ze dne 9. ledna t. r.

Vzhledem k uvedeným důvodům žádá ministerstvo národní obrany, aby bylo upuštěno od dalšího předkládání písemných žádostí a všechny dosud předložené žádosti, jež nebyly kladně vyřízeny, byly považovány za zamítnuté. Rovněž třeba upustit od všech osobních intervencí ve věci náhrad za odevzdané koně na Volyni.

Dosídlete Sruby a Pláně. Dne 11. II. t. r. bylo provedeno částečné osídlení obcí Sruby a Pláně, okr. Klatovy, vol. Čechy. Volných usedlostí bylo celkem 25. Osídleno bylo 11 usedlostí, takže 14 jest ještě k osídlení. Z toho jsou některé velmi dobré. Vzhledem k tomu, že jarní práce se blíží, jest nutno tyto usedlosti brzy osídliti. Usedlosti jsou rezervovány pro vol. Čechy, ale nepřijdou-li včas uchazeči reemigranti, budou přiděleny uchazečům z vnitrozemí.

Lhůta k podání žádosti o definitivní státní občanství končí 30. dubna t. r. Ve vlastním zájmu žádejte proto prostřednictvím SČV o vydání listiny o čs. stát. občanství u ZNV.

Dne 28. února končí lhůta k předložení dokladů u osídlovacího úřadu a FNO v Praze těm žadatelům o živnosti z řad zahr. vojáků, kteří podali konvokační přihlášku o přiděl živnosti. Zášlete proto chybějící doklady ihned, jinak vaše žádost nebude vyřízena.

Krmivo pro dobytek. Žádáme všechny okresní odbočky SČV, aby neprodleně vyhotovily a zaslaly (dvojmo) do Zatec seznamy vol. reemigrantů, kteří naléhavě potřebují krmivo pro dobytek. V seznamech uveďte: 1. Jméno a příjmení reemigranta, 2. jeho bydliště, 3. kdy mu byla usedlost přidělena, 4. výše přidělu, 5. počet koní, krav a prasat (odděleně), 6. potřeba

krmiva (jakého a kolik), 7. poznámky. Žadatelé o přiděl, hlase se u okresních odboček SČV.

Naše práva a povinnosti

161

Zákon ze dne 18. července 1946 o zálohách na úhradu za některé válečné škody a škody způsobené mimořádnými poměry.

Ústřední Národní shromáždění republiky Československé usneslo se na tomto zákoně:

§ 1.

Do konečné úpravy náhrady za škody válečné a za škody způsobené mimořádnými poměry lze poskytnouti ze státních prostředků zálohu na náhradu za škody, které utrpěli v době po 17. září 1938 českoslovenští státní občané na území republiky Československé nebo v cizině odcizením, zavlečením mimo státní území, zabráním, zničením, poškozením nebo jinou ztrátou věci movitých nebo nemovitých anebo způsobem (na výdělků, důchodu a pod.), jestliže tyto škody byly způsobeny

a) jakýmkoli válečným činem nebo jinakým opatřením některé válčící strany, jejích bojových jednotek nebo příslušníků, nebo

b) při dočasné okupaci území republiky Československé orgány okupačních států nebo orgány jednajícími z jejich příkazů, persekucí z důvodů politických, národních nebo rasových, nebo

c) teroristickými akcemi organizací státu nepřátelských nebo osob veřejně nebezpečných.

§ 2.

Zálohu lze poskytnouti toliko na úhradu za škody, které byly vyšetřeny a zjištěny, a jen osobám sociálně slabým, které osvědčí

1. u škod na věcech,

a) že neprodleně opatření nebo zřízení odcizené, zavlečené, zabrané, zničené nebo ztracené věci, po případě uvedení poškozené věci do dřívějšího stavu, bylo nebo je nezbytně nutné proto, aby se obnovila nebo zachovala jejich existence, nebo aby se zabránilo dalším národohospodářským škodám, a

b) že náklady na opatření nebo zřízení věci, po případě na její uvedení do dřívějšího stavu, nemohou hraditi z vlastních prostředků;

2. u škod na výdělků, důchodu, hoto-
vostech, cenných papírech, vkladech, jiných pohledávkách a pod.,

že poskytnutí zálohy je nezbytně nutné, aby se obnovila nebo zachovala jejich existence.

§ 3.

Zálohu na náhradu za škodu lze poskytnouti poškozenému, jakož i pozůstalým po něm, měl-li poškozený vůči nim podle zákona alimentární povinnost a byla-li jejich živiva podstatně závislá na jeho příjmu.

§ 4.

Záloha na náhradu za škodu se poskytuje v penězích, výjimečně též ve věcech (in natura) nikoliv však v nemovitostech.

§ 5.

(1) Řízení o poskytnutí zálohy na náhradu za škodu se zavede na žádost poškozeného nebo pozůstalých po něm (§ 3). Žádost jest podati u okresního národního výboru, příslušného podle místa žadatelova bydliště. Byla-li žádost podána před účinností tohoto zákona u jiného orgánu (úřadu), postoupí je tento orgán (úřad) okresnímu národnímu výboru, příslušnému podle ustanovení předchozí věty.

(2) V žádosti jest zejména uvést orgán (úřad), po případě všechny orgány (úřady), u nichž škoda nebo její jednotlivé druhy byly přihlášeny, a udati, zda z důvodu škody (§ 1) byla již z veřejných prostředků přiznána náhrada, záloha, podpora či jiná výpomoc (zápůjčka, příspěvek na její splácení, záruka za úvěr a pod.), jakého druhu, v jaké výši, kdy a kterým orgánem (úřadem). K žádosti jest připojit doklady o tom, že jsou splněny podmínky pro přiznání zálohy podle § 2, a podává-li žádost pozůstalý po poškozeném, též doklady o tom, že jsou splněny předpoklady podle § 3.

§ 6.

(1) Okresní národní výbor rozhodne o poskytnutí zálohy, nepřesahuje-li zjištěná škoda 250.000 Kčs. Jinak rozhodne zemský národní výbor, na Slovensku pověřenectvo vnitra.

(2) Výplata přiznané zálohy provádí zemský národní výbor, na Slovensku pověřenectvo vnitra nebo orgán jím určený.

§ 7.

Podrobnější směrnice o poskytování a vyplácení záloh vydá ministerstvo vnitra v dohodě se zúčastněnými ministerstvy, a to nejpozději do tří měsíců po vyhlášení zákona. Tyto směrnice stanoví zejména též pořadí naléhavosti, v němž zálohy na náhradu jednotlivých škod mají být poskytovány.

§ 8.

(1) Z poskytnutí zálohy na náhradu za škodu nevzniká straně právní nárok na tuto náhradu. Přizná-li se náhrada za přihlášenou škodu v částce nižší než povolená záloha, nebo nepřizná-li se vůbec,

bude strana povinna zálohu celou nebo případnou její část ihned vrátiti na vyzvání orgánu, který jí přiznal (§ 6, odst. 1), pokud tento orgán straně neposkytne na řádně odůvodněnou žádost v případech hodných zvláštního zřetele přiměřené úlevy při plnění této povinnosti.

(2) Ustanovení odstavce 1, věty druhé — s výjimkou ustanovení o poskytnutí slevy — platí obdobně, byla-li záloha nepravdivými údaji nebo jiným způsobem vylákána.

§ 9.

Soudy, úřady a orgány veřejné správy jsou povinny spolupůsobiti při provádění tohoto zákona.

§ 10.

Pisemnosti a úřední úkony ve věcech, upravených tímto zákonem, jsou osvobozeny od poplatků a dávek za úřední úkony ve věcech správních.

§ 11.

Kdo v žádosti o poskytnutí zálohy na náhradu za škodu nebo v řízení o ní učiní vědomě nesprávné údaje nebo se jiným způsobem pokusí vylákati nebo skutečně vyláká poskytnutí zálohy, bude potrestán — nejde-li o čin trestný soudně — okresním národním výborem pro přestupek pokutou do 50.000 Kčs nebo vězením (uzamčením) do šesti měsíců nebo oběma těmito tresty. Byla-li uložena pokuta, buď pro případ její nedobytnosti zároveň vyměřen náhradní trest vězení (uzamčení) podle míry zavinění v mezích sazby trestu na svobodě. Byl-li vedle pokuty uložen i trest na svobodě, nesmí trest na svobodě spolu s náhradním trestem vězení (uzamčení) přesahovati šest měsíců.

§ 12.

(1) Tento zákon nabývá účinnosti patnáctého dne po vyhlášení.

(2) Tými dnem pozbývají platnosti a) dekret presidenta republiky ze dne 28. září 1945, č. 82 Sb., o zálohách na náhradu za některé válečné škody majetkové, a

b) nařízení Slovenské národní rady ze dne 7. listopadu 1945, č. 130 Sb. n. SNR, o poskytování zálohy na náhradu škod, způsobených válečnými událostmi.

(3) Tento zákon provede ministr vnitřní v dohodě se zúčastněnými ministry.

Sociální aktuality

V. Bubílek

Hlas revoluce, 13. II. 1948:

Konvokace přednostních uchazečů skončila dnem 31. prosince 1947. Všichni zahraniční vojáci, kteří si včas podali konvokační žádost, mají zajištěno, že budou umístěni na národních správách živností, pokud pro ně mají způsobilost. Po třech měsících může jim pak podnik pod jejich správou být přidělen do vlastnictví. Celkem si podalo konvokační žádosti na 1.350 zahr. vojáků a spolu s pol. vězni a ostatními přednostními uchazeči činí počet těchto žádostí, podaných na osidlovacím úřadě a fondu národní obnovy asi 4.300. Přesto, že konvokační lhůta trvala tři měsíce a že na ni bylo soustavně upozorňováno tiskem, organizačními oběžníky i rozhlasem, přece mno-

ho neumístěných přednostních uchazečů o živnosti nepodařilo žádosti včas. OÚ a FNO jim nyní odpírá vydání tiskopisů žádosti a učiní tak jen v ojedinelých, zvláště odůvodněných případech. Ostatní žadatelé budou moci uplatnit své přednostní právo až po umístění všech konvokantů. Ty osoby s přednostním právem, které v době konvokační lhůty byly umístěny, avšak po jejím skončení pozbyla bez vlastního zavinění svého existenčního zajištění, mohou si do měsíce poté podat dodatečně konvokační žádost. Tiskopis si vyžádají v ústředí ČsOL.

Stálá komise při OÚ a FNO

Po delším jednání mezi OÚ a FNO na jedné straně a MNO a zástupci odbojových svazů na straně druhé bylo docíleno dohody o způsobu přidělování národních správ na drobných živnostenských podnikcích uchazečům, kteří si podali konvokační žádosti a žádosti o přidělování národních správ v době, kdy už je přidělové řízení v proudě. Nejdůležitějším výsledkem dohody je, že zůstane zachována stálá smíšená komise, složená ze zástupců MNO, min. soc. péče, OÚ a FNO a zástupců odbojových svazů (ČsOL, SOPVP a SNR). Tím je zaručeno, že obsazování národních správ nebude se dít pouze byrokratií, nýbrž demokratickou dohodou mezi členy komise. Tím se jednak vyřadí z rozhodování vlivy jiné, než ty, které mají na zřeteli zájem osidlovací politiky, nebo ochranu účastníků národního boje za osvobození s prověřeným přednostním právem.

Slevy z cen bytového zařízení

Konfiskovaný nábytek a bytové zařízení se prodává podle vyhlášky OÚ a FNO čis. 2141/46. V pohraničí se při tom vychází z obecné ceny z roku 1938, od níž se pak odečte opotřebení použitím. Z této ceny pak může být povolena ze sociálních nebo osidlovacích důvodů příslušná sleva. Nějaké zvláštní slevy z titulu přednostního práva se zde neposkytují. Ve vnitrozemí však je východiskem současná cena obecná (t. j. z r. 1947 neb 1948). Ježto pro poskytování slev ze sociálních důvodů nebylo přesných směrnic, byli by uchazeči k přednostním právem platili ve vnitrozemí vysoké dnešní ceny. Na zákrok MNO vydal OÚ a FNO v Praze v oběžníku čis. 21/48 pokyny pro vyřizování žádostí o slevy pro přednostní uchazeče:

I. Slevy se poskytují pouze z odhadních cen, u nichž je základem obecná cena dnešní — nikoli tam, kde se vychází z cen z r. 1938.

II. Přednostním žadatelům (zák. č. 255/46 Sb.), válečným poškozeným (§ 84, odst. 1 zák. č. 164/46 Sb.) a navrátilcům (zák. č. 138/47 Sb.) se pro dosažení slevy stanoví tyto podmínky:

a) že nemají majetek podléhající dávce z majetku,

b) že zdanitelný důchod jejich a příslušníků domácnosti nepřesahuje ročních 120.000 Kčs.

Nesplňuje-li žadatel žádnou z těchto podmínek, nelze slevu povolit. Splňuje-li alespoň jednu podmínku, může být poskytnuta sleva až do

25%. Splňuje-li obě podmínky, musí být poskytnuta obligatorní sleva 25%, ovšem jenom, pokud bytové zařízení není nadměrné. Jestliže je žadatel s přednostním právem nemajetný, má-li větší počet nezaopatřených rodinných příslušníků, nebo když roční zdanitelný důchod všech rodinných příslušníků nepřesahuje ročních 60.000 Kčs, může být poskytnuta další fakultativní sleva od 25 až do 50%. Při posuzování těchto zvláštních sociálních ohledů má se podle citované vyhlášky postupovat ohleduplně.

III. Slevy uvedené v odst. II. vztahují se na případy, které nebyly dosud komisemi projednány nebo těch, jež dosud nebyly schváleny oblastní úřadovnou. Výjimečně lze povolit také v případech již schválených.

IV. Dříve vydaný oběžník OÚ a FNO ze dne 13. ledna 1918 čis. 11/48, čj. 238.642/47 III/1 stanoví, že přednostním uchazečům, válečným poškozeným a přistěhovalcům má být zvláště benevolentně vycházeno vstříc při poskytování splátek na trhové ceny bytového zařízení. Tato instrukce platí jak pro pohraničí, tak i pro vnitrozemí.

Ke zprávě uveřejněné na tomto místě v čis. 4—5 roč. III. v záležitosti br. Hubala konstatuji, že není pravdivé tvrzení, že br. Václav Hubal nenese nejmenší viny v celé záležitosti, nýbrž je pravda, že určitou vinu nese. Bude ostatně věcí soudu, aby rozhodl objektivně a nestranně.

Jar. Chudoba, ved. red. a odp. zást.

Oprava

Rudé právo kladenského kraje přineslo dne 4. 2. 48 v článku „Všem volyňským Čechům stejné“ zprávu, že předseda SČV škt. Mesner na schůzi ČSOL v Zatici řekl: „Nemohu souhlasit s odhadem zemědělských usedlostí pro normální volyňské reemigranty. Tito normální volyňští Češi byli ulevivci a kolaboranti.“

Konstatujeme, že předseda SČV toto neřekl. Vyjádřil pouze nesouhlas příslušníků čs. zahr. arm. z řad vol. Čechů s tím, že směrnice NPF stanoví stejnou výši slevy — 20% — za přidělení zem. usedlosti jak pro vojáky, tak pro ostatní reemigranty, kteří svou vlasteneckou povinnost nespínili a nepřihlásili se dobrovolně do řad čs. zahr. arm. Nejednalo se pouze o reemigranty vol. Čechy — ale i o všechny ostatní, kteří jistě nemají mravního nároku na stejné hodnocení, jako zahr. vojáci, pro něž požadoval slevu vyšší. Redakce.

Oprava. V čis. 6 roč. III na str. 4 opravte: Ministr soc. péče prof. dr. Zdeněk Nejedlý dožil se 10. února t. r. sedmdesátých narozením.

Mám psát posudek o knize J. V. Rejzka: Nezradili. Nechci psát tuto úvahu jenom proto, abych nastínil obsah knihy. Bylo by toho málo, protože jak kniha, tak autor si zaslouží pozornosti větší.

Totíž myslím to tak, jak bývá zvykem, že sedne pisatel, kterému bylo určeno napsat tento posudek, a podá zhuštěné jádro obsahu.

Toto se podařilo autoru jediným slovem, kterým posílá knížku do světa.

Nezradili.

Člověk, i když cítí zvláštní sílu tohoto slova, přece jenom plně nedovede pochopit, co všechno dá se tímto jediným slovem obsáhnout.

Kolik dovede vyplnit stránku poctivého, tvrdého života těch lidí, kteří kdesi trpěli, bojovali a mřeli, aniž my, kteří přijímali tyto největší hodnoty člověka, měli o tom celkem zdání. Je zapotřebí, abych zúžil přece jen výklad. Přiznám se, že jsem věděl, že kdesi ve světě žije tisíce a tisíce Čechů, kteří celý život prožili s myšlenkou na osud náš a naší vlasti.

To občas objeví se článek a v něm jméno člověka nebo skupiny lidí, která pozdravovala nás z dalekého světa. To byly drobné projevy sympatie, které jsme my přijímali doma s radostí. Tím více překvapí čtenáře knížka, která tak pravdivě, tak skutečně nás zavede do života těchto, pro vlast téměř ztracených lidí.

Nezradili.

Od té doby, kdy vykročili krokem ze své vlasti, aby tam na Ukrajině zaostalé, zatemnělé feudální carstvím vytvořili si svůj nový život a uhájili si svoji existenci, když jim to nebylo možné doma. To potom mluví dále ta kniha Rejzkova celým generačním obrazem o životě volyňských Čechů.

To si představíte. Nevzdělání, omezení, nedůvěřiví Ukrajinci, jak asi přijali člověka přicházejícího z nového, pokrokového a technicky vyspělejšího světa. Co to bylo násilí, bojů, nástrah, aby obstáli jen jako lidé, ale co to musilo být odvaha, statečnost a síly, aby obstáli věrní a poctiví ve svém češství. Tu lásku, která šla s nimi s pokolení na pokolení, kterou si jen z úst do rukou kladli s chlebem.

Proto už čtenář, když začíná, pochopí to, jak desítky, stovky lidí, synové svých otců, dávno ležících v bratrské zemi, kladli nadšeně, obětavě své životy.

To musí čtenář číst, to musí pročit. To musí vzrušen odkládat knihu, aby se k ní znovu vracel. Aby znovu a znovu prožíval ty okamžiky, kterými nechává autor žít své lidi do posledního dechu tamtou dlouhou, velkou cestou, pro některé věčnou cestou, kterou šla Rudá armáda. Tam od Stalingradu přes Sokolova, Duklu, až do srdce osvobozeného srdce naší vlasti, mezi nás do Prahy.

To už byla vlastně cesta zpátky, cesta odměny a uznání.

Ano, plně si toho zaslouží každý, kdo šel jak ti odvážlivci, kropil cestu krví, aby vykoupil nám a sám sobě svobodu.

Věřím, že mnohý z těch skutečně obdržel co jim náleží za tento velký, heroický boj, za to, že nezradili, za to, že přišli zpátky. Aby s námi bojovali dál život pro svobodu a mír.

Četl jsem ale také o mnohých, kterým nebylo dáno to, co si zasloužili, nebylo jim nahrazeno to, co opustili a co měli.

Četl jsem o těchto volyňských Čechích, jak si naříkají. Vpravdě.

Ale nyní vlastně přikročím k tomu, co jsem chtěl svou recenzi říci. Že to není zapomenutí, že to není gesto odvrhnutí, že všem těmto lidem není možno vyhovět jak by si to představovali. Nejsou to jen oni volyňští Čechové, jsou to také tisíce jiných bratrů vlastenců, kteří kdesi mřeli, svou krev cedili a dočkali se kdesi také trochu nevděku.

Je revoluce zlá věc. Jedněm vezme to poslední a jedněm, kteří snad ani neměli tak velké právo, dá co si hrdlo ráčí.

Tu je nezbytně nutné, přistoupit ke skutečnosti, podívat se na tuto věc ze stránky národohospodářské.

Odsunutím Němců ze Sudet, ponechání jejich statků bez ochrany a čekání na toho pravého, až přijde a zaslouženě si vezme svůj majetek.

To ani náš svět není tak krásný, tím méně nemohu najít měřítko, jak by bylo zacházeno s naším národním majetkem odcházejícími Němci.

A proto volalo se v té době ve všech stran na každého, kdo se přihlásil, ten dostal možnost nové existence v pohraničí.

Bylo jich mnoho, kteří se osvědčili, a proto zůstano na svých místech.

A zde jest nutno zase říci: „Víme o Vás, co jste dokázali už tam venku, věříme, že totéž dokážete mezi námi. Jak Vaši otcové začínali. Ruku, chleba a vlast. To, co předcházelo, to jest velká epopéje Vašich životů,

Vaše hrdost, kdy to říká za Vás autor jediným slovem, že jste nezradili, na které já bych chtěl dodat, že Vám to nebude zapomenuto.

Přeji knížce „Nezradili“ šťastnou cestu k srdcům všech, kdo ještě neví, kdo to volyňští Češi jsou a jací byli.

Potom hrdost, to vědomí, že patříte mezi ty pravé, bude nejlepší a nejkrásnější odměnou Vaší, volyňští Čechové!
Fanek Jílek.

Osidlovací úřad a fond nár. obnovy vydal publikaci „Přiděl živnosti do vlastnictví — závěrečné ocenění.“ Je to příručka, která obsahuje velmi cenné informace pro všechny, kdo se ucházejí o přiděl živnosti.

Novinkou pro ovocnáře je kniha známého ovocnářského odborníka dr. Josefa Součka „Vřetenovitě zákrsky“, která vyšla v nakladatelství čes. zemědělců Brázda, Praha II, tř. Jana Opletala 3, jako 61. sv. osvědčené sbírky „Rádcé zemědělce“. Tato kniha je dobrou pomůckou těm pěstitelům, kteří se zabývají pěstováním jakostního ovoce v hustých výsadbách. V knížce doplněné desítkami obrázků jsou uvedeny nejen přednosti, ale i nevýhody vřetenovitých zákrsků, zejména jsou v něm též popsány všechny práce, kterých kultura vřetenovitých zákrsků vyžaduje. Má 93 stran a cena je 36 Kčs.

Praktická pomůcka lidových kronikářů. Pro lidové kronikáře zvláště v pohraničí vydalo nakladatelství čes. zemědělců Brázda, Praha II, tř. Jana Opletala 3, praktickou pomůcku „Pamětní knihy našeho venkova s jmenovým a věcným ukazovatelem“ od Em. Jánského. Nízká cena 10 Kčs umožňuje proniknutí pomůcky do každé i nejmenší naší vesnice, jež má nejen zákonnou, ale i občanskou povinnost pečovat o vedení obecní kroniky. Jak ji založit a především jak ji naplňovat živým a významným obsahem podává tato rukověť návod a poučení způsobem a prostředky velmi přístupnými. Činovníkům MNV, jakož i všem osvětovým pracovníkům stane se tato praktická pomůcka nezbytností. Sv. 17, stran 53, cena 10 Kčs. Zemědělské aktuality.

*

Královská třída v Praze VIII - Karlíně byla přejmenována na Sokolovskou k uctění památky Sokolova u Charkova, kde malá čs. jednotka se po prvé na půdě SSSR postavila po bok Rudé armády proti nacistickým hordám. U Sokolova padlo i několik vol. Čechů.

*

Znamé dílo velkého francouzského romanopisce Dumase Tři mušketýři bude barevně zfilmováno.

Rt. Vladimír Fořt, nar. 1922, padl jako příslušník 2. praporu tank. brig. u Bolatic u Opavy 17. dubna 1945. Byl nadšeným vlastencem a statečným vojákem. Své povinnosti plnil až do konce věrně. Cest jeho památce!

Vděčně vzpomínají bratr a kamarádi.

Josef Brázda, narozen 15. 12. 1925, Kupčův na Volyni, padl za osvobození vlasti v bojích o Duklu dne 10. 9. 1944 v nejkrásnějších letech svého mládí.

Milý Pepo, na Tebe vzpomínáme a nikdy nezapomeneme.

Kdo jste ho znali, prosíme o tichou vzpomínku s námi.

Rodiče a bratři.

Dne 20. června 1941 padl u Bílé Cirkve v Rudé armádě jako kulometčí Jaroslav Dvořák, narozen dne 17. října 1920, posledně bytem Sviščův, okres Ostrožec. Splnil čestně svou vlasteneckou povinnost.

Ty však, náš hrdino, odpočíváš daleko v Ruské zemi u Bílé Cirkve.

Milý Jarouši, na Tebe vzpomínáme a nikdy nezapomeneme.

Kdo jste ho znali, prosíme zároveň o tichou vzpomínku s námi.

Manželka, dítě, matka a sourozenci.

Antonín Holátko, narozen 1912 r., Dorohostaje na Volyni, v bojích za osvobození vlasti pod Duklou byl těžce raněn a zemřel dne 20. listopadu 1944 v nemocnici m. Lvov.

Toníku, na Tebe vzpomínáme a nikdy nezapomeneme.

Manželka, děti a rodiče.

Kdo jste ho znali, vzpomeňte tichou vzpomínkou s námi a zároveň na padlé z obce Podhajce na Františka Holátko a Josefa Krále.

Dne 30. ledna t. r. konal se v Přechaplech u Chomutova pohřeb br. Emanuela Kudláčka z Horence, který zahynul nešťastnou náhodou. Pohřbu se zúčastnilo mnoho voj. bratří, kamarádů a spolubojovníků a místního občanstva. Posádkové velitelství v Chomutově postavilo čestnou četvu a dalo voj. hudbu k dispozici. Ze zesnulým se rozloučil zástupce ČsOL z Chomutova a za volyňské br. npor. Mesner.

Alexandr Sochora, narozen 28. 9. 1898, Noviny České na Volyni, příslušník štábní roty 1. čs. sam. brig. z SSSR, byl dne 21. 12. 1944 v bojích za osvobození vlasti u Ladomirové na Slovensku těžce raněn a zemřel v Rymanově-Zdroji, kde i je pochován. Drahý mužíčku a otče, nikdy na Tebe nezapomeneme.

Tvá manželka a děti.

Dne 13. září 1944 byl těžce raněn v bojích za osvobození vlasti pod Duklou Antonín Svěcený, narozen 4. dubna 1913, Novo-Krajev na Volyni. Zemřel po těžkém zranění a jest pohřben v m. Lvově.

Na Tebe, drahý Toníku, vzpomínáme a nikdy nezapomeneme a kdo jste ho znali, vzpomeňte tichou vzpomínkou s námi.

Tvá struchlící manželka a malé dítky.

Budujeme sociální fond

Sdružení zahr. vojáků v obci Droužkovice, okr. Chomutov, spolu s ostatními reemigranty z Volyně uspořádalo dne 1. II. 1948 v hostinci u Marků ples, který se velmi vydařil. Čistý výtěžek plesu — 12.415 Kčs — byl věnován ve prospěch sirotků a vdov po padlých kamarádech z Volyně na soc. fond SCV. — Děkujeme všem, kteří se o zdar plesu zasloužili a tak prakticky dokázali, že dovedou pracovat pro dobrý účel. Vladimír Král.

Svaz Čech z Volyně se připouje k díkům pořadatelů a s potěšením konstatuje, že volynští Češi mají plné pochopení pro potřeby těch nejvíce postižených z našich řad, kteří zasluhují naší pomoci a plné podpory.

Vol. Češi v Blažimě uspořádali 24. I. t. r. ples a čistý výtěžek 16.300 Kčs věnovali na soc. účely SCV. Iničiátory tohoto úspěšného podniku byli br. Demetr Senický a br. Teofil Vegricht. Jim i všem ostatním patří plné uznání a vřelé díky.

Svaz Čechů z Volyně děkuje ČSOL — jednotě Dvůr Králové n. L. za dar 1.500 Kčs na podporu sirotků po padlých vol. Čechů.

Na svatbě br. Josefa Michálka se sl. Žeňou Hudečkovou ve Vysočanech vybráno na soc. účely SCV z podnětu br. Vlad. Nedbálka 3.000 Kčs.

Na svatbě br. Josefa Příbyla se sl. Libuší Brdovou v Ceradicích dne 8. II. 1948 z podnětu novomanželů vybráno na sociální fond SCV 2.573 Kčs. Děkujeme všem dárcům a milým novomanželům přejeme hodně radosti a štěstí.

Na svatbě br. Františka Beneše v Lodenicích dne 4. II. t. r. bylo vybráno z podnětu br. Josefa Šobka, předsedy odbočky SCV v Lodenicích, 1.146 Kčs na soc. účely SCV. Děkujeme všem dárcům a mladým manželům přejeme všechno dobré.

Na svatbě br. Vladimíra Kaberta se sl. Marií Záčkovou v Meclově dne 9. II. 1948 vybráno z podnětu br. M. Sulženka 2.365 Kčs ve prospěch sociálního fondu SCV. Dárcům děkujeme a novomanželům přejeme do společného života hodně radosti a štěstí.

Na pohřbu br. Tomáška z Kunína bylo vybráno 1.400 Kčs. 1.300 Kčs bylo věnováno vdově a 100 Kčs pro účely okr. odbočky SCV v Suchdole n. O., okr. Nový Jičín.

Na svatbě br. Josefa Nerada se sl. Annou Hryzbylovou z Hněvína, okr. Olomouc, bylo dne 3. února t. r. z podnětu br. Václava Sulce vybráno 1.070 Kčs na soc. účely SCV. Dárcům srdečný dík a novomanželům hodně štěstí na společné cestě životem.

Na silvestrovské zábavě v Libočaněch u Zatece bylo vybráno na soc. fond SCV 2090 Kčs. Děkujeme.

Blatno u Jesenice. Při svatbě sl. Vlasty Čapkové s p. Miroslavem Frdrichem, úředníkem ONV v Podbořanech, konané v neděli 18. ledna 1948 bylo vzpomenuáno i padlých za vlast volynských Čechů. Pro pozůstalé po padlých a pro sirotky vybráno bylo mezi účastníky svatby 2790 Kčs. Svědčí to o skutečnosti, že na naše padlé hrdiny a jejich děti se nezapomíná a je na ně pamatováno při všech příležitostech, tak jak se stalo i v tomto případě. Děkujeme všem dárcům a novomanželům přejeme to nejlepší.

Dne 18. ledna 1948 na svatbě sl. Lidušky Vohrálikové s p. Josefem Zahradkou v Mladějovicích na podnět pp. Vladimíra Nováka a Josefa Faltysy byla uspořádána sbírka, která vynesla 1.325 Kčs ve prospěch volynských sirotků a chudých vdov po padlých volynských vojácích. Jest to opět důkazem šlechetného volynského srdce, že při každé příležitosti se pamatuje na účely výpomoci těm nejpotřebnějším. Přejeme si, aby ty podpory byly skutečně rozděleny spravedlivě, kde by sloužily pro ulehčení v nouzi a kde by byly tím světlým paprskem v tom stinném životě mnohé nešťastné vdovy. Dárcům vřelý dík a volynským krajanům neutuchající bohubilý pochopení pro výpomoc.

Odbočka Šternberk.

Na svatbě slečny Kopové s panem Josefem Klabanem, oba bytem v Uničově, byla s iniciativy pana Klabana Antonína podniknuta sbírka ve prospěch Malinského fondu, která vynesla 1.215 Kčs. — Vřelé díky všem dárcům! Jest velice krásné, že naši volynští krajané při každé vhodné příležitosti pamatují také na své ubohé. Krajané volynští, neopomíjte při každé vhodné příležitosti provádění těch bohubilých sbírek. Je to jedna z nejhezčích vlastností, kterou jsme s sebou přinesli do naší staré vlasti.

Odbočka SCV Šternberk.

Dne 24. I. 1948 o svatbě br. Josefa Kabáta se sl. Helenkou Iternovou ve Věštanech byla provedena z podnětu br. Václava Bažovského a sl. Žitné sbírka na Malinský fond, která vynesla 2.400 Kčs. Na svatbě byl velký počet hostů z místních občanů, kteří značně přispěli na sbírku. Všem dárcům srdečné díky a mladým novomanželům hodně štěstí.

A. Krušina.

Na svatbě br. Josefa Černého z Lysovic se sl. Josefou Bačevskou dne 26. XII. 1947 bylo vybráno na Malinský fond pro podporu vdov a sirotků 1.695 Kčs. Srdečně děkujeme a novomanželům přejeme všechno nejlepší.

Dne 3. I. 1948 o svatbě br. Josefa Šlegra v Krtech vybráno z podnětu br. Michala Paradovského na Malinský fond 1.215 Kčs. Děkujeme všem dárcům a blahopřejeme novomanželům.

Paradovský.

Na svatbě br. Václava Veselky se sl. Liduškou Stárkovou byla provedena z podnětu br. Václava Hejdy sbírka na podporu vdov a sirotků po padlých z Volyně, která vynesla 1.700 Kčs. Všem dárcům patří srdečný dík a novomanželům upřímná přání radosti a štěstí na společné cestě životem.

Na křtinách u br. Jaroslava Stanislavského v Polepech z podnětu br. Bažuka bylo vybráno na vdovy a sirotky po padlých 420 Kčs. Děkujeme. Za odbočku SCV v Litoměřicích.

J. Kozák.

Na křtinách 31. I. 1948 u br. Vladimíra Tučka v obci Třebové, okr. Opava, bylo vybráno z podnětu br. Zikana a br. Mojdl 850 Kčs ve prospěch vol. sirotků po padlých v boji za svobodu ČSR. Domáci slavnosti se zúčastnil pravoslavný farář Mikolaj Domachovský z Ostravy. Dárcům děkujeme.

Příběnice. Na svatbě br. Alexandra Jamáka se sl. Libuší Kunáškovou bylo vybráno z podnětu br. Josefa Rejzka 1000 Kčs na sociální účely mezi vol. krajanů. Všem dárcům srdečně děkujeme a novomanželům blahopřejeme.

Zvonovice. Na svatební hostině o svatbě br. Františka Suharského se sl. Emilií Kubínovou bylo vybráno z podnětu br. Kubína 1030 Kčs na sociální fond SCV. Dárcům srdečné díky a novomanželům hodně štěstí na společné cestě životem. Jan Kubín.

Droužkovice. U příležitosti svatby dcery p. Jos. Špačka ve Vičicích, okr. Chomutov, bylo z podnětu p. A. Loskota a J. Nováka vybráno 1130 Kčs. Prosíme, aby tento malý dar byl věnován k podpoře vdov po padlých bojovnících z Volyně. — Ant. Šlapák, učitel, Droužkovice.

Na svatbě br. Bohumila Štastného z Čejkovic se slečnou Milenou Dufkovou z Libětic dne 10. I. 1948 v Liběticích při svatební hostině na podnět br. Jachyma Paňly vybráno Oldřichem Hýskem 1685 Kčs na Malinský fond. Všem dárcům děkujeme. J. P.

Vestec. Na svatbě br. Josefa Macháče se sl. Věrou Grmelovou 11. I. 1948 bylo vybráno ve prospěch volynských sirotků 1880 Kčs. Děkujeme štědrým dárcům a milým novomanželům srdečně blahopřejeme.

Osoblaha. Ze společného večírku vol. Čechů v Osoblaze zaslal br. Josef Tengler 710 Kčs na soc. fond SCV. — Br. Ladislav Krubert zaslal na soc. účely SCV 1600 Kčs. — Bratr Alexandr Cupal z Hněvotína zaslal 1600 Kčs na Malinský fond. — Bratr Josef Dušek, Hladké Životice, zaslal na Mal. fond 2206,20 Kčs. — Všem dárcům co nejuprávněji děkujeme a prosíme, aby nám vždy při poukazování peněz ze sbírek byla současně zaslána i kratší zpráva o tom, kdy, kde, při jaké příležitosti a na čí podnět byla sbírka provedena.